

Yttrande över Skolverkets föreskrifter om elevmedverkan i skolenhetens arbetsmiljöarbete genom elevskyddsombud

Sammanfattning

Vi tillstyrker till viss del i förslaget om de nya föreskrifterna. Vi ser dock att det bör utvecklas på några punkter. Det måste vara skolan som tar ansvar för att lagar och föreskrifter följs, inte elevskyddsombuden. Föreskriften bör tydliggöra att elevskyddsombuden har rätt till utbildning och rätt till kompenserande undervisning för den tid de lägger på uppdraget. Vi efterlyser även en genomgående översikt av elevskyddsombudens roll och befogenheter.

Sveriges elevråd - SVEA:s synpunkter

Vi anser att det är bra att dokumentet blivit mer lättläst och tillgängligt. Vi ser dock att förslaget bör utvecklas på några punkter.

Ansvarsförtydligande

Många av de paragrafer som tidigare låg under "Rektors uppgifter" numera ligger under "Elevskyddsombudens roll". Det förefaller som om ansvaret har förflyttats och det framgår inte vem som numera har ansvaret i frågan. Vi vill ha ett förtydligande av ansvarsområden, för att undvika en situation där ingen alls tar ansvar, eller att elevskyddsombuden och eleverna själva tvingas ta ansvar för deltagandet i arbetsmiljöarbetet. Det måste vara skolans uppgift att göra elevernas deltagande i arbetsmiljöarbetet möjligt, och därför bör det klargöras i föreskrifterna.

Rätt till utbildning

Huvudmannen för utbildningen ska se till att elevskyddsombuden får den utbildning och den ledighet som behövs för uppdraget enligt arbetsmiljölagen. Föreskriften bör tydliggöra att elevskyddsombuden har rätt till utbildning och att huvudmannen är ansvarig att det ges.

Rätt till kompenserande undervisning

Att göra ett bra jobb som elevskyddsombud tar ibland tid från lektioner och skolarbete. Det ligger i allas intresse att uppdraget inte drabbar berörda elevers studieresultat. Rätten

till kompenserande undervisning för den tid elevskyddsombuden lägger på uppdraget bör tydliggöras i föreskriften.

Elevskyddsombudens roll och mandat

Skolan är Sveriges största arbetsplats. Men när vi talar om skolan som arbetsplats är det ofta de anställdas situation som nämns. Vi glömmer bort att elever är de som skolan är till för och en plats där vi kräver att barn och ungdomar spenderar en stor del av sin tid. Det är därför av största vikt att de också får möjlighet att utöva inflytande över sin vardag.

Sveriges elevråd - SVEA anser att elevskyddsombudets roll och mandat i arbetsmiljöarbetet bör vara betydligt större än vad den är idag. Vår bild av nuläget är att elevskyddsombudens åsikter inte tas tillvara på det sätt som de borde, och det är sällan som dagens system gör att eleverna får en bättre arbetsmiljö eller ens upplever att de har inflytande över den. Att elevskyddsombuden kan få sina åsikter protokollförda, men inte har rösträtt, säger oss att elevskyddsombuden inte tilldelas samma värde som andra skyddsombud. Det skapar ett läge där skolans ledning inte behöver tillvarata elevskyddsombudets åsikter i slutgiltiga beslut och eleverna därmed berövas sin talan i arbetsmiljöfrågor. Därför vill vi att elevskyddsombuden får ett större inflytande på alla plan - inte bara i skyddskommittén. Det innebär att många åtgärder måste tas till, men ett steg mot det är att tillåta elevskyddsombud att inneha rösträtt och möjlighet att lägga förslag i skyddskommittén.

Med anledning av detta är vi kritiska till att första stycket i 5 § i de gamla föreskrifterna (SKOLFS 2004:13) tagits bort. Det är viktigt att elevernas deltagande inte bara underlättas, utan också aktivt främjas så att eleverna får största möjliga inflytande.

Sammanfattningsvis ser vi att det finns stora brister i hur elevskyddsombudens reella inflytande ser ut och hur det borde vara, något som varken lag eller föreskrifter hjälper till att stärka och utreda. Därför efterlyser vi en genomgripande översikt av hur elevskyddsombudens roll och mandat kan stärkas.

Översändes,

Sveriges elevråd - SVEA
Matilda Hellström, förbundsordförande